

**Česká školní inspekce
Středočeský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj.: ČŠIS-859/11-S

Název právnické osoby vykonávající činnost školy:	Základní škola Červené Janovice, okres Kutná Hora
Sídlo:	Červené Janovice 145, 285 42
IČ:	75034433
Identifikátor:	600 046 371
Právní forma:	příspěvková organizace
Zastoupená:	ředitelkou školy Mgr. Marií Nulíčkovou
Zřizovatel:	obec Červené Janovice
Místo inspekční činnosti:	Červené Janovice 145, 285 42
Termín inspekční činnosti:	30. – 31. březen 2011

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného základní školou podle § 174 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen školský zákon); zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání podle příslušných školních vzdělávacích programů; zjišťování a hodnocení naplnění školního vzdělávacího programu (dále ŠVP) a jeho souladu s právními předpisy a rámcovým vzdělávacím programem (dále RVP) podle § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona. Inspekční činnost byla zaměřena na práci základní školy, nikoli části školní družina. Hodnocení zahrnuje poslední tři školní roky. Tendence, vývoj a případné odstranění zjištěných nedostatků se vztahují k hodnocením provedeným v letech 2000 a 2006 a 2009.

Aktuální stav školy

Základní škola (dále škola) splňuje formální podmínky (soulad údajů se skutečností ve zřizovací listině, v zápisu do školského rejstříku, způsob jmenování ředitelky školy, dodržení stanovené kapacity 190 žáků – skutečný stav k 30. 9. 2010 byl 40 žáků ve třech třídách aj.). V roce 2006 bylo na prvním stupni školy 57 žáků. Škola prošla významnými změnami. Od 1. září 2009 byl rozhodnutím zřizovatele zrušen pro malý počet žáků druhý stupeň školy, tím se stala málotřídní školou s pěti ročníky prvního stupně

ve třech třídách. V minulosti realizované učební plány základní školy byly již ve všech ročnících kromě pátého nahrazeny vlastním školním vzdělávacím programem (dále ŠVP). Ten akcentuje zejména výchovu ke zdraví a ochranu přírody. V organizační struktuře a personálním obsazení došlo v důsledku zrušení druhého stupně ke zjednodušení a přesunům kompetencí (kumulace). V materiální oblasti došlo k podstatné změně – škola využívá pouze přízemí dvoupatrové účelové budovy.

Počty žáků (výkony) se v posledních dvou letech (pouze první stupeň) nemění. V obou letech má škola v důsledku malého počtu žáků povolenou výjimku – obec se podílí na úhradě nejenom provozních nákladů. Struktura žáků odpovídá složení a pracovnímu zařazení obyvatel obce a okolí – hlavně zemědělství. Minimální je počet žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (dále SVP), ve škole nejsou cizinci. Vyučován je anglický jazyk.

V realizaci opatření po uvedené inspekční činnosti byla škola částečně úspěšná (viz další text).

Hodnocení hlavních výsledků vzdělávání ve vztahu k ŠVP

Veřejnost je běžnými formami informována o charakteru školy i o průběhu vzdělávání. Obsahem i formou jsou dílčím informačním zdrojem www stránky školy. Dostupnost některých zásadních dokumentů (ŠVP, výroční zprávy) v přístupných prostorách školy nebyla zajištěna (porušení § 5 odst. 3 a § 10 odst. 3 školského zákona). V průběžné informovanosti zákonných zástupců ČŠI zjistila rizika – v žákovských knížkách chybí klasifikace některých předmětů. V přijímání žáků postupuje škola v souladu se zákonnými požadavky, dokladem rovného přístupu ke vzdělávání je mimo jiné dobrá spolupráce se školskými poradenskými zařízeními a studijním centrem v záležitosti péče o žáky se SVP. Poradenskou činnost zajišťuje na požadované úrovni pedagogická pracovnice, dosud bez specializačního studia (stejný stav jako v r. 2006). Pro děti předškolního věku organizuje škola „předzápisové“ aktivity, dle hodnocení školy úspěšné. K integraci tělesně postižených žáků budova nemá bezbariérové úpravy. ŠVP nestanovuje pravidla pro zařazování žáků do tříd a skupin, pro přeřazování... - porušen § 1 odst. 7 vyhlášky č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání... ***Rovný přístup ke vzdělávání a poradenská činnost školy mají běžnou úroveň.***

Platný a postupně aktualizovaný ŠVP zohledňuje veškeré podmínky školy (umístění školy v regionu, přírodní prostředí a samotný charakter školy - včetně konkurenčního prostředí, materiálních, personálních a dalších podmínek). Po inspekční činnosti – posouzení souladu ŠVP s příslušným RVP v roce 2009 škola odstranila většinu nedostatků, některé obsahové i formální však přetrvaly. Jedná se zejména o neúplnost kapitoly o zabezpečení práce o žáky se SVP, začlenění průřezových témat do předmětů a nedostatky v kapitole vlastní hodnocení školy. Žádoucí jsou další spíše formální úpravy. V důsledku neúplnosti není ŠVP v souladu s RVP pro základní vzdělávání (porušen § 5 odst. 1 školského zákona). Problém je mimo jiné důsledkem značné vytíženosti početně slabého pedagogického sboru, chybějícího specializačního studia koordinátory ŠVP a také vlastnostmi použitého softwaru pro tvorbu ŠVP. Výše uvedené zaměření a stanovené priority se jen částečně odráží do přidělení disponibilních hodinových dotací jednotlivým předmětům (+ 2 hodiny oblasti Člověk a jeho svět). Nebyla využita maximální disponibilní dotace daná příslušným RVP. Výrazněji se zaměření projevuje v projektových činnostech a prvcích začleněných do jednotlivých předmětů. Povinná výuka je doplněna pěti zájmovými útvary, běžnými kulturními, společenskými a sportovními aktivitami a činnostmi školní družiny.

Jednoduchá organizační struktura vyplývá z nízkého počtu pedagogických pracovníků (čtyři učitelky a vychovatelka školní družiny). Ředitelka školy vhodně delegovala některé činnosti, poměrně obecně jsou stanoveny oblasti a plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků (dále DVPP). Řídícími povinnostmi je dle vlastního sdělení značně vytížená, zjištění ČŠI je stejné. Spíše ústně sdělená koncepce školy je smysluplná (předložený písemný dokument je vysoce formální). Největší vliv na podobu a činnost školy má počet žáků. Ukončení činnosti druhého stupně a vlivem atmosféry „rušení“ došlo k odchodu žáků nejen z druhého stupně, ale i sourozenců apod. Dle ředitelkou sledovaného demografického vývoje ještě i ve školním roce 2012/2013 nebude mít škola dostatek žáků (ve smyslu legislativou stanoveného naplnění minimálního počtu). Vnitřní organizační předpisy a dokumenty mají průměrnou úroveň. Školní řád reaguje na podmínky, např. žádoucí byla provedená prozatím méně účinná úprava pro omezení narůstajícího počtu absence žáků ve výuce. Nutné jsou jeho další věcné i formální změny. Platná verze nebyla dosud schválena školskou radou (porušení § 168 odst. 1 písm. c školského zákona), dále nebyl obsah aktualizován ve smyslu úpravy § 52 téhož zákona, další pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků rovněž vyžadují doplnění a aktualizace aj. Kontrolní činnost ředitelky školy zahrnuje všechny oblasti, je plánovaná. V důsledku výše uvedeného značného pracovního vytížení je např. hospitační činnost omezená (jedna plánovaná hospitace u každé vyučující ve školním roce). V úrovni vedené povinné dokumentace zjistila inspekce větší množství nedostatků. Údaje ve školní matrice jsou neúplné (údaje o výchovných opatřeních, okolnostech důležitých pro průběh vzdělávání, změny ve stavu žactva...), s věcnými chybami (celkové hodnocení žáků, označení tříd...). Vlastní hodnocení školy provedené v r. 2008/2009 je kritickým materiálem (nespokojenost se školskou legislativou a politickými podmínkami – uváděná diskriminace vesnických škol - nedostatečné financování ze strany kraje, převaha negativ vlastností regionu, komunální politika, nabídka DVPP, omezené možnosti školní jídelny, činnost školské rady, spolupráce s rodiči, růst absence žáků aj.). V několika aspektech došlo od doby hodnocení v r. 2009 ke zlepšení (vztah se zřizovatelem, činnost školské rady). Další prvky mají dlouhodobý charakter – vztah rodičovské veřejnosti k pozitivním vlastnostem školy (individualizace výuky – např. v samostatné první třídě aktuálního školního roku je šest žáků, péče o zdravý vývoj...). V obsahu výročních zpráv o činnosti školy chybí údaje o školské radě (§ 7 odst. 1 písm. a vyhlášky č. 15/2005 Sb., kterou se stanoví náležitosti...). Obsah výroční zprávy odpovídá skutečnostem zjištěným ČŠI. **Řízení školy je celkově na standardní (běžné) úrovni**, zjištěné nedostatky je možné odstranit ve stanovené lhůtě.

Ve sledované jazykové výuce byla většinou systematicky rozvíjena **čtenářská gramotnost a komunikační kompetence** žáků. Mezi učiteli jazykové výuky byly rozdíly ve volbě forem a metod práce. Nenásilné vedení dětí k hledání údajů v textu, dostatečný prostor pro invenční nápady a přístupy žáků, oceňování výkonů všech žáků a jejich spontánní a přirozené reakce, důsledné vyžadování pravidel komunikace, komunikace vedená v anglickém jazyce a další vlastnosti organizované výuky byly dokladem úspěšné aplikace poznatků z DVPP. Pozitivní byla atmosféra školní práce. V méně efektivní výuce (zhruba třetina sledované) byly organizační nedostatky (méně účinná motivace, malá diferenciací či zadání domácího úkolu při malém zvládnutí učiva...). Ve sledované výuce přírodovědných předmětů byly aktivity a podmínky pro rozvoj čtenářské gramotnosti málo zřetelné, menší pozornost byla věnována péči o správnost mluveného jazyka, o systematickou práci s textem (např. slovní úlohy v matematice) apod. Příprava učitelů na výuku ve sledovaných hodinách jazykové výuky byla promyšlená, navazovala na předchozí znalosti a dovednosti žáků. Po závěrečném shrnutí učiva byli žáci hodnoceni a přínosem bylo sebehodnocení žáků. Podporou čtenářské gramotnosti

je postupné zlepšování materiálního vybavení (stav a provoz školní knihovny, sady mimočítankové literatury ve třídách apod.) a zaváděné čtenářské deníky. **Podpora a samotný aktuální stav čtenářské gramotnosti dosahuje standardní úrovně.**

V podmínkách pro rozvoj **matematické gramotnosti** zjistila ČŠI pozitiva a negativa téměř v rovnováze. Posílení výuky matematiky z disponibilních hodin umožňuje pětihodinovou týdenní dotaci. Poměrně dobré má škola materiální podmínky pro výuku (učební texty, počítačová pracovna, dataprojektor, interaktivní tabule...), rozdíly jsou v efektivnosti jejich využití. Veškerá výuka matematiky je vedena učitelkami s požadovaným vzděláním, účast na DVPP se vtahem k matematice ve sledovaném období byla omezená, přesto se do úrovně výuky výběrově promítla (u dvou ze tří vyučujících). Výuka byla vedena většinou věcně správně, hodinám převážně chyběl strukturovaný závěr. V metodice výuky byly uplatněny vhodné alternativní postupy, výběrově práce s chybou, poměrně často byla výuka založena na slovu (ústní zadání, jednoslovné odpovědi...), převažovaly soutěživé metody nad kooperací. Výsledky vnější evaluace ve sledovaném období potvrzují kritická místa v úrovni výsledků rozvoje matematické gramotnosti. Přijímaná opatření (ústně provedená analýza výsledku) nebyla dostatečně účinná. **V podmínkách pro rozvoj matematické gramotnosti a její úrovni jsou odstranitelná rizika.**

Značnou pozornost věnuje škola rozvoji dalších funkčních gramotností, nejsystematičtěji pak v oblastech zdravého životního stylu (výchova ke zdraví), prevenci sociálně patologických jevů a environmentálních aktivit. Až na výjimky je pozitivní atmosféra školní práce, pedagogické pracovnice podporují rozvoj osobnosti žáků, žáci v převaze prokázali dobré pracovní (samostatná práce s pomůckami apod.) a komunikační návyky (uplatňovaná pravidla slušného vystupování). Ve sledované výuce bylo méně dbáno na diferenciaci a v práci v odděleních (dva ročníky ve třídě) občas vznikaly prostoje.

Partnerství školy je na standardní úrovni. Činnost školské rady až na uvedený problém neschváleného školního řádu se zlepšuje, spolupráce s dalšími subjekty vykazuje většinou pozitivní trendy. V úrovni informovanosti a komunikace s rodičovskou veřejností zjištěna ČŠI odstranitelná rizika (úplnost, věcnost, formální úroveň a správnost v klasifikaci v žákovských knížkách, zveřejnění předepsané dokumentace, projednání koncepce školy s podstatným okolím – stejně jako v r. 2006).

Škola (ředitelka školy i všichni pedagogičtí pracovníci) mají dobrý přehled o úrovni výsledků dosahovaných jednotlivými žáky i školou jako celku. Sleduje úspěšnost žáků v jednotlivých etapách vzdělávání i v jednotlivých oborech a předmětech. Slabší výsledky ve vnější evaluaci vedly prozatím jen méně účinným opatřením. **Hodnocení individuálních, skupinových výsledků vzdělávání žáků i školy jako celku – běžný stav.**

Hodnocení předpokladů školy ke vzdělávání podle požadavků školského zákona

Personální podmínky pro vzdělávání mají dobrou úroveň, odborným složením odpovídají zaměření ŠVP. Vedení školy umožňuje a podporuje DVPP, v posledním období je problémem malá výše státních prostředků pro tento účel. Dvě z vyučujících se připravují pro zabezpečení výuky cizího jazyka. DVPP zahrnuje potřeby kurikulární reformy. Počítačová gramotnost učitelů je na požadované úrovni. Podařilo se doplnit specializační studium jedné z učitelek pro oblast prevence sociálně patologických jevů, což se projevuje v dobré kvalitě žádoucích vnitřních dokumentů a ve výuce uplatňovaných postupů. Dopravní obslužnost obce není pro činnost školy optimální. V jejím důsledku výuka začíná

již v 7:15 hod., což je v dílčím rozporu s vlastnostmi „zdravé školy“. Stav je stejný jako již v r. 2000 a 2006. Projevuje se to také ve stavbě rozvrhu hodin, kdy výuka z didaktického hlediska náročného předmětu anglický jazyk probíhá až pátou nebo šestou vyučovací hodinu. Ve srovnání s hodnocením v r. 2006 - zhoršení. Vyučující angličtiny problematiku dobře řeší pestrostí stavby hodin.

Zrušení druhého stupně školy mělo kromě negativních důsledků i pozitivum – kumulaci vybavení školy (prostorové, pomůcky...). Zrušena však byla např. školní dílna. Rekonstruovaný vytápěcí systém nebyl v době inspekce dle sdělení ředitelky školy regulovatelný (topeno a zároveň větráno).

Finančními zdroji školy byly finanční prostředky ze státního rozpočtu, šest rozvojových projektů MŠMT a projekt „Naše školní knihovna a současnost“ od regionálního programu pro venkov. Dále škola obdržela finanční prostředky na provoz od zřizovatele a sponzorské dary. Prostředky ze státního rozpočtu se ve sledovaném tříletém období zásadně snížily od září roku 2009 v souvislosti se zrušením druhého stupně školy. Státní rozpočet se na celkových nákladech podílel v průměru ze 77 %. Provoz školy a dofinancování dalších prostředků v důsledku udělené výjimky z minimálního počtu žáků zabezpečuje zřizovatel. Kapacita školy je poslední dva školní roky využita jen na 21 %. Škola dle sdělení ředitelky neplánuje zapojení do programu EU Peníze školám. Finanční prostředky přidělené ze státního rozpočtu škola použila hospodárně v souladu s účelem jejich poskytnutí. **Personální a materiální podmínky školy jsou na požadované úrovni, umožňují bez větších problémů naplňovat ŠVP. V organizaci vzdělávání byla zjištěna dílčí rizika, některá z objektivních důvodů samotnou školou neodstranitelná (dopravní obslužnost). Zdroje financování, s nimiž škola v hodnoceném období disponovala, umožnily vytvořit průměrné podmínky pro realizaci školního vzdělávacího programu.**

Závěry, celkové hodnocení školy

- Škola splňuje formální podmínky pro výkon veřejné služby, její činnost je v souladu s rozhodnutím o zařazení do rejstříku škol a školských zařízení, cíle ŠVP jsou v souladu s RVP ZV a cíli dlouhodobých záměrů státu a kraje, ředitelka splňuje požadavky pro výkon funkce,
- stupeň naplnění ŠVP odpovídá skutečnosti, že je realizován prozatím ve čtyřech z pěti vyučovaných ročníků,
- ŠVP dosud není v souladu s RVP ZV v důsledku neúplného předepsaného obsahu,
- trendem v rozvoji školy je modernizace forem a metod výuky zejména uplatňováním projektových postupů, postupná aktualizace cílů, úspěšnou je v oblasti zaměření – zdravá škola, kvalita vzdělávání je na standardní úrovni,
- škola rozvíjí osobnost žáků, vytváří dobré podmínky pro jejich zdravý vývoj, úroveň dosahování klíčových kompetencí odpovídá stavu realizace ŠVP,
- princip trvale udržitelného rozvoje byl ve sledovaném období nejvíce ovlivněn redukcí z úplné školy na školu jenom s prvním stupněm, největším ohrožením školy je nízký počet žáků a konkurenční prostředí, příležitostí je co nejvyšší stupeň využití vlastností a potenciálu školy (možná až individualizace) a přesvědčení rodičovské veřejnosti pro větší podporu školy,

- pro realizaci ŠVP má škola celkově průměrné podmínky,
- škola účelně využívá zdroje a prostředky, méně účinné jsou aktivity v získávání dalších zdrojů (krajské, státní aj. projekty),
- škola je pro žáky bezpečným prostředím, úspěšně předchází rizikům v oblasti bezpečnosti a sociálně patologických jevů (s výjimkou školní absence), uplatňuje rovný přístup ke vzdělávání,
- ve srovnání se zjištěními a hodnoceními z posledních inspekčních vstupů se podařilo zlepšit personální strukturu ve smyslu odborné kvalifikace (s výjimkou oblasti výchovného poradenství), odstraněn byl nedostatek v úrovni hygienických zařízení, méně úspěšné bylo vedení školy v efektivitě uskutečňovaných nápravných opatření např. po zjištěních vnější evaluací, ve zlepšení stavu vedené povinné dokumentace, také školou označené „problémové místo“ - partnerství s rodiči se daří řešit jen výběrově, jen dílčím způsobem byly napraveny sdělené nedostatky ve ŠVP,
- novým zásadním úkolem jsou práce v získávání (udržení) potřebného počtu žáků.

K odstranění nedostatků: úpravy ŠVP zejména v části péče o žáky se ŠVP, aktualizace a doplnění školního řádu a pravidel hodnocení výsledků vzdělávání žáků, doplnění a opravy v údajích ve školní matrice a další povinné dokumentaci školy stanoví ČŠI lhůtu.

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 4 školského zákona požaduje do 30 dnů zaslání oznámení o přijetí opatření k odstranění zjištěných nedostatků a zároveň v souladu s § 11 písm. f) zákona č. 552/1991 Sb., o státní kontrole, ve znění pozdějších předpisů, ve lhůtě do 30 dnů od data převzetí inspekční zprávy požaduje podání písemné zprávy o odstranění zjištěných nedostatků. Zprávu zašlete na adresu: ČŠI Středočeský inspektorát, Karlovo nám. 44, 280 00 Kolín.

Přílohy inspekční zprávy

Seznam dokladů a materiálů, o které se inspekční zjištění opíralo.

Poučení

Podle § 174 odst. 13 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu ČŠI Středočeský inspektorát, Karlovo nám. 44, 280 00 Kolín.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a ve Středočeském inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

V Kolíně 11. dubna 2011

(razítko)

Mgr. Karel Kumstýř, školní inspektor

Kumstýř v. r.

Bc. Dana Nulíčková, kontrolní pracovnice

Nulíčková v. r.

Mgr. Jaroslava Zemánková, školní inspektorka

Zemánková v. r.

Datum a podpis ředitele školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

V Červených Janovicích dne 20. 4. 2011

(razítko)

Mgr. Marie Nulíčková, ředitelka školy

Nulíčková v. r.

Připomínky ředitelky školy

Připomínky nebyly podány.